

Яна ЄРИНЕНКО,

студентка бакалаврату
ННІ професійної освіти та технологій,
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (м. Чернігів)
userxiaomi466@gmail.com

Ярослав ЖАДЬКО,

студент бакалаврату
ННІ професійної освіти та технологій
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (м. Чернігів)
zerkiuscat@gmail.com

Лариса МЕХ,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки і управління,
Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка (м. Чернігів)
mehlarisa@gmail.com

СКРАЙБІНГ ЯК СУЧАСНА ФОРМА ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Скрайбінг – це потужний інструмент для візуалізації навчального матеріалу, оскільки він одночасно залучає слух, зір та уяву. Такий комплексний підхід сприяє глибшому розумінню та кращому запам'ятовуванню інформації, що робить його особливо актуальним у сучасному освітньому процесі.

Дослідження проблеми використання скрайбінгу у освітньому процесі можна знайти у роботах Л. Білоусової, М. Букач, А. Данко, О. Демчук, Н. Житеньової, С. Нагорняк, Л. Онофрійчук, В. Редькіної, Т. Сороки та ін.

Мета роботи – визначити особливості та ефективність використання скрайбінгу у процесі навчання економічних дисциплін.

Білоусова Л. І. та Житеньова Н. В. розглядають скрайбінг як новітню технологію презентації, сутність якої полягає у синхронному супроводі усного повідомлення (доповіді, промови, викладу навчального матеріалу тощо) малюнками фломастером на білій дошці або на аркуші паперу [1, 40].

Безуглий Д. С., досліджуючи технології візуалізації навчального матеріалу, у т.ч. скрайбінг, наголошує, що скрайбінг передбачає ілюстрування «на льоту», що надає йому особливої емоційності і можливості концентрувати увагу слухача на основних смислових об'єктах [2, 50].

Сидорчук Н. Г., характеризуючи скрайбінг як інноваційну технологію аудіо-візуальної підтримки навчального процесу наголошує, що на відміну від класичних аудіовізуальних систем скрайбінг розвивається у напрямку активного використання технічних засобів (аудіо-, відео-, комп'ютерної техніки та їх технічного забезпечення), у тому числі для надання динаміки малюнку [5, 239].

Отже, скрайбінг – це не просто розважальне відео з коментарями, а революційний спосіб візуалізації навчального матеріалу, який замінює традиційні схеми та таблиці, що використовуються викладачами.

Залежно від форм залучення наочності виділяють такі різновиди скрайбінгу (рис. 1).

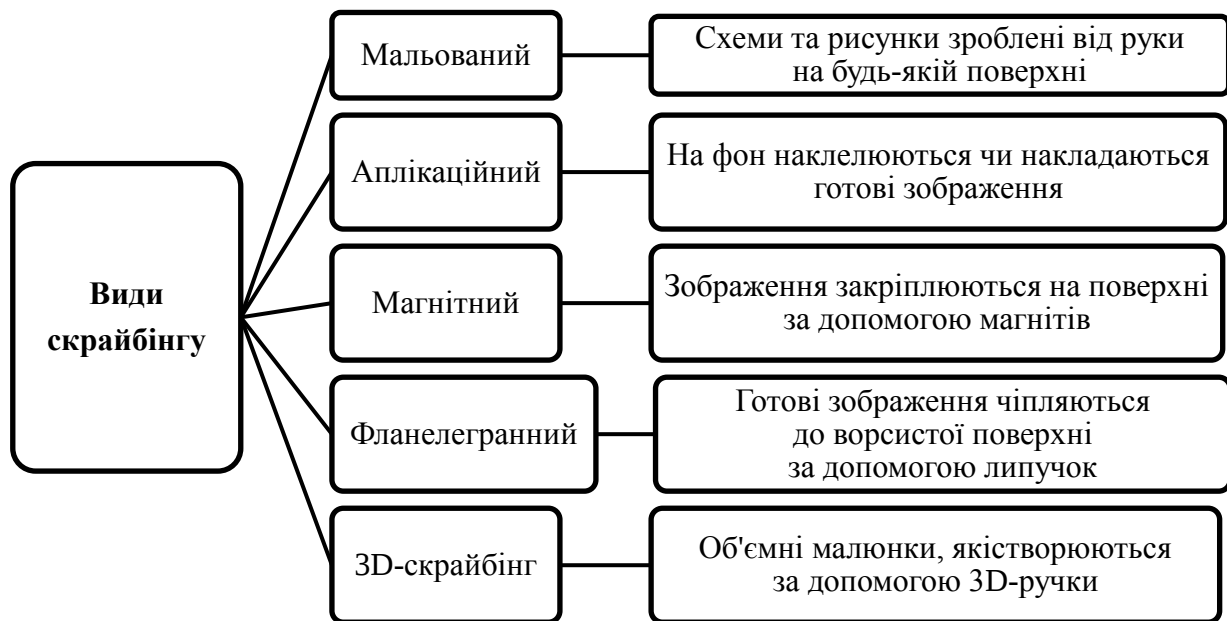

Рис. 1. Види скрайбінгу залежно від форм залучення наочності

Для ефективного унаочнення інформації на лекціях та семінарах у закладах вищої освіти (ЗВО) використовуються такі форми скрайбінгу, як скрайбінг-фасилітація та відеоскрайбінг.

Скрайбінг-фасилітація полягає в тому, що пояснення вчителя в режимі реального часу візуалізується за допомогою схематичних малюнків, графіків та діаграм. Цей метод є найбільш поширеним на заняттях у ЗВО.

Відеоскрайбінг являє собою створення невеликих, інформативних відео, де пояснення супроводжуються візуальними елементами, такими як малюнки та схеми. Цей формат широко використовується на YouTube для наочного представлення інформації.

Онофрійчук Л. О. характеризує відеоскрайбінг як короткі яскраві відеопояснення з певних питань, які супроводжуються схематичними малюнками; Денисенко С. – як «візуалізацію у форматі відеоряду, що найчастіше супроводжується голосом диктора» [3]. Вембер В. П. і Бучинська Д. Л. виділяють характерну особливість відеоскрайбінгу – мальоване зображення створюється прямо на очах глядача і здатне тривалий час утримувати його увагу [2].

Вважаємо, що найбільш ефективно скрайбінг застосовувати для презентації нового матеріалу, оскільки візуальні образи, що супроводжують пояснення, привертають увагу аудиторії та сприяють кращому розумінню ключових понять.

Серед ключових переваг відеоскрайбінгу виділимо:

- скрайбінг пропонує унікальну можливість – спостерігати за створенням візуального образу у режимі реального часу. Цей процес сам по собі є захоплюючим та викликає позитивні емоції, що дозволяє утримувати увагу глядачів набагато ефективніше, ніж звичайне відео. Глядачі повністю занурюються в розповідь, що розгортається на екрані;

- подвійний канал сприйняття – слух та зір – активує механізм паралельного запам'ятовування, що дозволяє не лише збільшити обсяг засвоєної інформації, але й забезпечити її довготривале зберігання;

- скрайбінг дозволяє ефективно структурувати та передавати складний навчальний матеріал, забезпечуючи покрокове його засвоєння. Крім того, відеоролики,

створені з використанням цієї техніки, роблять інформаційні та рекламні повідомлення більш привабливими та цікавими.

Експериментально доведено, що відеоскрайбінг сприяє більш ефективному запам'ятовуванню та відтворенню почутого матеріалу, ніж звичайне аудіо-сприйняття. Щоб створити ефективну візуалізацію навчального або ознайомчого матеріалу, необхідно насамперед визначити основну ідею, яку потрібно донести до аудиторії. Це запобігає перевантаженню візуальними елементами, такими як малюнки чи текст, і зберігає чіткість повідомлення.

Для ефективного створення відеоскрайбінгу рекомендуємо дотримуватися покрокового плану (рис. 2).

Рис. 2. Дорожня карта створення відеоскрайбінгу

Отже, скрайбінг є формою невербального передавання знань, творчої візуалізації інформації, спрощеного та прискореного засвоєння нового матеріалу, розвитку комунікативних навичок, креативного та системного мислення студентів.

Зважаючи на результати досліджень та практичний досвід, можна стверджувати, що використання скрайбінгу в навчальному процесі та поза ним позитивно впливає на результативність навчання, розвиток візуальних здібностей, активізацію пізнавального інтересу та самостійності студентів, а також на їхню візуальну культуру. Відеоскрайбінг виділяється можливістю багаторазового перегляду, що викликає особливий інтерес у студентів.

писок використаних джерел

1. Білоусова Л. І., Житеньова Н. В. Візуалізація навчального матеріалу з використанням технології скрайбінг у професійній діяльності вчителя. *Фізико-математична освіта*. 2016. № 1(7). С. 39–47.
2. Безуглий Д. С. Технології візуалізації навчального матеріалу у фаховій підготовці сучасного вчителя. *Вісник Черкаського університету*. 2016. № 11. С. 48–52.
3. Данко А. Скрайбінг як метод візуалізації навчального матеріалу. *Проблеми сучасного підручника*. 2023. Вип. 31. С. 72–82.
4. Онофрійчук Л. О. Скрайбінг як сучасна форма візуалізації навчального матеріалу в закладі вищої освіти. *Народна освіта*. 2020. Вип. 1. С. 61–66.
5. Нагорняк С. Скрайбінг як продуктивний та інтерактивний засіб для візуалізації інформації. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. № 2(55). С. 238–245.